

véle, kivel én gyermekségemtől fogva együtt nevelkedtem...”

A kötet – szerkezeti felépítését tekintve – három nagy „könyvből” tevődik össze. Az első rész *Nagy Sándor dolgairól* szól 69 oldalon keresztül, feleleveníti a makedón császár hőstetteit, valamint életének jelentősebb állomásait. Ezt követi a második nagyobb rész, a *Példabeszédekről, istenes magyarázatokkal együtt*, ami 289 oldalon ókori történelmi példákat magyaráz keresztény szemlélet alapján. A harmadik könyv, *A Trója veszedelméről. Melyet az oszlopról nevezetett Guidó, Messéna városának Bírája hozott rendbe, és írt Deák Históriaiba* címet viseli, egy fordítás, ahol a szerző 214 oldalon keresztül meséli el Trója pusztulását.

Formátum szempontjából is érdekesnek mutatkozik a könyv, hiszen a 16x22 cm-es lapokon már használták mind a hasábos, mind az egész oldalas szövegnyomtatást (Kolozsváron 1550 óta működött nyomda). Háromféle nagyságú betűméretet alkalmaztak, nagybetűs részként a fejezeteket bevezető előszó jelenik meg, majd közepes betűkkel íródott a szöveg a harmadik fejezet 118-as oldaláig, ahol már nagyon apró betűkkel folytatják a következő 96 oldalt. Elképzeléseim szerint ennek a takarékoság volt az oka, figyelembe véve, hogy a szerző saját pénztárcáját terhelte a további nagyobb terjedelem, és amint tudjuk, az adott korban egy mű kinyomtatása majdnem egy vagyona került.

Mind a három „könyv” külön oldalszámozással van ellátva, ami szintén azt jelzi, hogy nem egyértelműen összefüggő a három rész, ugyanakkor mindegyik végén „laistrom” (tartalomjegyzék) található.

A könyv megőrzése és fennmaradása bizonyítja, hogy Székelyföldön is fontosnak tartották mind a magyarországi, mind az erdélyi nyomdáknak készült művek olvasását és átörökítését. A megőrzött kötetek manapság felbecsülhetetlen értékkel bírnak.

Demeter Csanád

Anekdoták az Erdélyi Lapok hasábjairól

Az öregúr

A koronázás napján Deák Ferenc nem vett részt a ragyogó ünnepségekben. Nem akarta, hogy a közérdeklődést egy pillanatra is elvonja a koronától. Az „Angol Királynő” egyik ablakából nézve végig a ragyogó menet elvonulását az Eskü tér felé, s onnan a ragyogó díszbe öltözött palotába. Úgy állt, hogy senki se vegye észre.

Az ünnepségek végeztével, úgy egy óra felé, Mikes János, Bethlen Farkas, Kálnoky Pál, Eszterházy Kálmán lejöttek az Angol Királynőbe, hogy mint rendezsen, az öregúrral ebédljenek. No meg, hogy referáljanak is neki a fényről, a pompáról, amely oly nagymértékben megnyilatkozott e napon.

De az öregúr nem volt az asztala mellett. Holott ilyenkor más napokon pontosan ott ült, s minthogy napjában csak egyszer étkezett, hát igazi fejedelmi étvággyal látott kedvenc ételeihez.

Pepi, az öregúr kedves pincére, akit Bécsből hozott le annak idején, nagy titkolózással világosította fel az urakat, miközben a szemöldökeivel valóságos csodákat vitt végbe.

– C! C! Nagy nap, nagy nap! Sok ágyúlövés reggel! Harangok. Zászlók. Iszonyú nagy nap! A király a koronával, paláttal, a karddal! Vágás jobbra, vágás balra; aztán ismét jobbra, balra: a világ négy tájéka felé. Bandériumok, zászlós-urak, püspökök! Nagy nap!

– Hát az öregúr hol van?

Pepi hihetetlen dolgokat mivelt a szemöldökeivel.

– Nagy kitüntetés, nagy dolog! A király el van fáradva, megérkezik a várba; leveti a palástot, leteszi a koronát. – Hívják ide az öregurat! C, c! A futár elindul. Felhívja a királyhoz. Kéri, hogy menjen fel. Hozatunk egy komfortáblit, János, a lohndiner felül a bakra. Elmentek. C, c!

Az urak hát magukra kezdtek az ebédhez.

Úgy fél három óra tájban érkezett meg az öregúr. Nyugodt komolysággal lépett be, mint rendezsen. Az urak köszöntek neki, de nem akarták kérdezni. Ő pedig nem szólt, hanem hozzálátott az ebédhez, szó nélkül. Nagyon éhes volt. Egy félóra múlva megszólal mégis Mikes János:

– Hát, hogy vót? ...

Deák Ferenc csak egy kis szünet után felelt, csöndesen, itt-ott nagy szüneteket

hagyva a szók között.

– Hát, ... tudja Tutor, ... ott volt Öfelsége, ... aztán bejött a királyné ... a gyermekekkel, ... aztán ... a mai napot emlegették...

Erdélyi Lapok, 1. évf. (1908) 2. sz. 47-48.

Hol van Sebesi Samu?

A mi kedves íróársunk, Sebesi Samu az 1900. esztendő márciusának a végén elindult szalonkázni.

Olvasta a lapokból, hogy megérkeztek a szalonkák. Magához vette tehát a puskáját, a nyakába vetette a vadásztarisznyáját, amely arról nevezetes, hogy a legtöbb horog, de a legkevesebb szalonka szokott rajta fityegni. És kiment ezekkel a dolgokkal az erdőre. Az erdő igen szép volt. Tele volt a pezsdlő élet illatával. Amerre Sebesi Samu a puskáját meg a tarisznyáját hordozta, mindenütt kankalinok nyíltak, békák ümmögtek. Csak éppen szalonkák nem virítottak. Nem baj. Szalonka ugyan ismét nem lett, de lett egy szép tárca az *Ellenzékben* azzal a címmel, hogy *Az erdő ébredése*. Elolvasta ezt Bartha Miklós Budapesten, és nyomban írt egy szép levelet Sebesinek. „Kedves Samu! Az erdő ébredését igazán szeretem megírtad. Láttam a rügyet s éreztem a termékenyülés illatát, melegét. Ha ott vagyok, ugyanazt láttam, hallottam volna meg, amit te. A lehelet, a vérkeringés, a csók a legjobb költői ötletek közé tartozik. Ölel szerető bátyád: Miklós.”

Meg is címezte, amint illik: „Sebesi Sámuel bíró úrnak, Kolozsvár.” A posta már akkor is igen lelkiismeretes volt. Tüvé tette a „címezett”-ért Kolozsvárt. Amit bizonyít mai napig a levélen a különböző becsületes postások következő írása:

„A kir. törvényszéknél nincs.”

„A táblánál nincs.”

„A járásbírósnál nincs.”

És ez mind igaz volt. Sebesi Samu nem törvényszéki bíró, nem is táblabíró, se nem járásbíró; hanem már akkor is falusbíró volt. Ott volt az irodája a Sétatér utcában. Ezt pedig ma Bartha Miklós utcának hívják. Tehát Sebesi Samu a Bartha Miklós utcában volt.

Erdélyi Lapok, 1. évf. (1908) 2. sz. 47-48.

A parajdi Só-szorosban (fent)

Pál Zoltán koszorút helyez Bányai János sírjára (lent)

Szakács Sándor a Nap-hegy vulkáni kőzeteiről tart előadást (lent)

Lásd cikkünket a 2. oldalon a Bányai János emlékezetének jegyében szervezett székelyföldi geológustalálkozóról

